

Information om status utredningsuppdrag alternativ upphandlingsform kundval

Förslag till beslut

Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje noterar informationen till protokollet.

Ann-Sophie Holgersson
Förbundsdirektör

Sammanfattning av ärendet

Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje beslutade 2025-05-22 § 73 att ge förvaltningen i uppdrag att utreda alternativ upphandlingsform för LOV-kundval. Syftet är att om möjligt hitta villkor som ger bättre förutsättningar för utförare att bedriva verksamhet inom avtalsområdet samt att invånarna i Norrtälje kommun erbjuds möjlighet att välja mellan olika alternativ som utförare av insatser.

Utredningen har hittills innefattat omvärldsspaning och inhämtande av synpunkter från utförare inom kundvalet samt äldre- och funktionshinderombudsman i kommunen, med fokus på förutsättningar för kundvalsuppdraget, valfrihet, zonindelning och upphandlingsform. Under hösten avser ansvariga för utredningen att informera och inhämta synpunkter vid sammanträden för Kommunala pensionärsrådet samt Rådet för funktionshinder, samt från invånare som är i behov av insatser inom kundvalet. Det planeras även för fokusgrupper internt och externt. Huvudfokus i utredningen är helheten kring invånaren, kvalitet och hållbarhet.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Direktionen för Kommunalförbundet Sjukvård och Omsorg i Norrtälje beslutade 2025-05-22 § 73 att ge förvaltningen i uppdrag att utreda alternativ upphandlingsform för LOV-kundval

En arbetslägesrapport ska inkomma till den 25 september 2025 vid direktionens sammanträde.

Återrapportering av ärendet ska ske den 27 november 2025 vid direktionens sammanträde.

Idag tillämpas Lagen om valfrihet (LOV) som upphandlingsform och utredningsuppdraget syftar till att utreda alternativ upphandlingsform för LOV-Kundval, hemtjänst, basal hemsjukvård och hemrehabilitering. Detta för att om möjligt hitta villkor som ger bättre förutsättningar för utförare att bedriva verksamhet inom avtalsområdet samt att invånarna i Norrtälje kommun erbjuds möjlighet att välja mellan olika alternativ som utförare av insatser.

Kundvalet i Norrtälje kommun är indelat i fyra geografiska zoner där utförarna är aktiva i en eller flera. I valfrihetssystemet ingår idag fem utförare; Allegio Omsorg AB, Attendo Sverige AB, Tiohundra AB, Vaddö Vård AB samt Äldreliv i Stockholm AB. Attendo Sverige AB har under våren valt att säga upp uppdraget på grund av ersättningsnivåerna främst inom basal hemsjukvård. I dagsläget finns en zon med endast en utförare. Konsekvenserna av att Attendo Sverige AB valt att säga upp uppdraget innebär nu att två zoner från november 2025 endast har en aktiv utförare, varpå valfriheten för invånarna helt uteblir.

Omvärldsspaning

I den omvärldsspaning som genomförts framgår att fem av 26 Stockholmskommuner tillämpar Lagen om upphandling (LOU), och resterande Lagen om valfrihet (LOV) som upphandlingsform av hemtjänst. Dessa kommuner i Region Stockholm skiljer sig dock mot Norrtälje kommun, då hemsjukvård där ingår i vårdcentralernas uppdrag och hemrehabilitering i basuppdrag primärvårdsrehabilitering. Exempel på kommuner i andra delar av landet som valt att gå från LOV till LOU som upphandlingsform är bland annat Uppsala, Linköping och Umeå.

Utredningen hittills

Under juni månad 2025 har möten genomförts med samtliga utförare. Under sommaren har utförarna även fått inkomma med skriftliga synpunkter och förbättringsförslag. Följande övergripande

teman har varit i fokus: förutsättningar för kundvalsuppdraget, valfrihet, zonindelning och upphandlingsform.

Det finns ett starkt invånarfokus hos utförarna och de uttrycker en oro över större förändringar. Utförarna framför att det just nu krävs tid att återhämta sig efter att företag trätt ur zoner samt helt lämnat kommunen. De uttrycker att kunderna behöver tillit, kontinuitet och kvalitet av sin kundvalsutförare. Det finns en övergripande önskan från utförarna att behålla kundvalet såsom det är organiserat idag, det vill säga hemtjänst, basal hemsjukvård och hemrehabilitering där de uppfattar att kunden är i fokus. Samtliga utförare uttrycker även att en förändring av zonindelningen kan göra att vissa zoner blir mer attraktiva vilket kan påverka valfriheten på sikt. Hållbarhet och kompetensförsörjning är också teman som tagits upp som viktiga delar av samtliga utförare och att våra gemensamma resurser i kommunen ska användas effektivt och med god kvalitet.

Under möte med äldre- och funktionshinderombudsman i Norrtälje kommun framkom att många invånare hört av sig och framfört oro och missnöje kring hantering vid byte av utförare då utförare valt att lämnat zoner. Invånare har uttryckt tankar kring att valfrihet enbart erbjuds i vissa delar av kommunen, vilket anses som en ojämlig tillgång till vård och omsorg i kommunen.

Nuläge

Nästa steg i utredningen innefattar inhämtande av synpunkter med fokus på invånaren. Den 10 oktober deltar ansvariga för utredningen vid sammanträde för Kommunala pensionärsrådet samt Rådet för funktionshinder för att presentera utredningen och inhämta tankar och synpunkter. Utredningen avser även att inhämta synpunkter från invånare som är i behov av någon form av insats inom hemtjänst, basal hemsjukvård och hemrehabilitering genom att de får svara på en enkät.

Det sker även uppstart av en intern fokusgrupp på kommunalförbundet där funktioner inom bland annat myndighet, ekonomi och kvalitet ingår för att ge utredningen ett helhetsperspektiv. Även externa fokusgrupper planeras med representanter från samtliga utförare. På sikt kan de externa grupperna komma att utökas med representanter från Norrtälje sjukhus, utförare av avancerad sjukvård i hemmet (ASIH) samt primärvård.

1 augusti 2025 trädde reviderat förfrågningsunderlag i kraft vilket har upplevts som positivt av utförarna. Effekterna av detta behöver utvärderas under hösten.

Barnperspektiv

Ärendet bedöms inte ha någon särskild påverkan ur ett barnperspektiv.

Förvaltningens synpunkter

Efter att ha inhämtat tankar och synpunkter från utförare inom valfrihetssystemet i Norrtälje kommun föreslås följande riktningar i fortsatt utredning under hösten.

Utredningen tar ett tydligt fokus på helheten kring invånaren som även grundar sig i kommunalförbundets vision "Jag har god hälsa". Utredningen föreslås vidare fokusera på kvalitet och hållbarhet ur ett socialt, ekonomiskt och miljö-perspektiv. Särskilt fokus är att skapa en trygg och säker omsorg i hemmet, där resurser som påverkar miljö och ekonomi används på ett ansvarsfullt sätt.

Kompetensförsörjningen i äldreomsorgen är ansträngd i kommunen och står inför stora utmaningar. Det finns behov av att arbeta med attraktiviteten i yrket för att säkra kontinuitet och kvalitet i vård och omsorgen.

Beslut skickas till

Norrtälje kommun (kommunstyrelsen@norrtalje.se)
Region Stockholm (registrator.rlk@regionstockholm.se och
registrator.hsf@regionstockholm.se).